

ВПЛИВ СТАНУ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА НА ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ

В. І. Прохоренко, М.М. Дяченко-Богун

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Однією з проблем людства є забезпечення безпечного життя на планеті без шкідливого впливу на навколишнє середовище. З кожним роком екологічна ситуація на планеті ускладнюється. Забруднене атмосферне повітря може стати джерелом проникнення в організм шкідливих речовин через органи дихання.

Екологія людини розглядає людський організм і середовище його існування в єдності як цілісну систему, в якій істотне значення мають не лише складові елементи, але й їхній зв'язок, характер і динаміка цього зв'язку. Навколишнє середовище забезпечує нормальну життєдіяльність організму людини, яка з початку періоду ембріонального розвитку до кінця життя контактує з компонентами цього середовища. До цих компонентів належать повітря, вода, ґрунт, харчові продукти тощо.

Екологічні проблеми тісно пов'язані з антропогенною діяльністю, що в свою чергу сприяє погіршенню стану здоров'я людини. Водночас Конституція України закріплює право громадян на безпечне для життя і здоров'я довкілля, яке належить до основних (фундаментальних), природних прав людини. Здоров'я людини можна назвати одним із основних екологічних критеріїв якості навколишнього середовища. Для людини несприятливими є забруднення будь-якого із компонентів навколишнього середовища.

Основними забруднювачами атмосферного повітря є різні галузі промисловості: нафтовидобувна промисловість, виробництво будівельних матеріалів, теплоенергетика, підприємства металургійного комплексу, нафтохімічна промисловість, автотранспорт. Забруднення атмосферного повітря сприяють появі підвищеної кількості запальних захворювань органів дихання і очей, захворювань серцевосудинної системи, інфекційних захворювань, раку легень, силікозом, хронічними бронхітами.

Людина при взаємодії з навколишнім середовищем реагує індивідуально за допомогою фізіологічних реакцій. Система саморегуляції внутрішнього середовища забезпечує швидку реакцію людини, підвищуючи стійкість організму. Саморегуляція здійснюється за допомогою нервової системи і біохімічних процесів, що є детекторною системою, яка ловить різкі зміни у навколишньому середовищі і подає сигнал про небезпеку.

Коригуючі пристрої викликають відповідну реакцію організму, яка необхідна для подолання цієї небезпеки. Завдяки координаційній функції нервової системи організм реагує не лише на позитивні, але й на несприятливі фактори. Цей шкідливий вплив у переважній більшості випадків є наслідком перетворення природного середовища на штучне.

Людству необхідно задовольняти потреби нинішнього покоління таким чином, щоб не ставити під загрозу можливість задоволення потреб майбутніх поколінь. Це в свою чергу допоможе створити умови, які будуть корисними для людини у забезпеченні її міцного здоров'я та ліквідації хвороб.

Основне завдання нашого часу – це не допустити незворотних змін, пов'язаних із забрудненням навколишнього середовища. Високий рівень здоров'я населення безпосередньо залежить від якості навколишнього середовища. Отже, лише невідкладне вирішення соціоекологічної проблеми в Україні забезпечить майбутнє нашій молодій державі.

Список використаних джерел:

1. Гайченко В.А., Коваль Г.М. Основи безпеки життєдіяльності людини: Навч. посіб. – К.: МАУП, 2002.– 232 с.
2. Мягченко О.П. Основи екології: Навчальний посібник для вищих навчальних закладів. – К.: Центр навчальної літератури, 2010. – 312 с.
3. Злобін Ю.А., Кочубей Н.В. Загальна екологія. 2-ге вид. – Суми: «Університетська книга», 2005. – 416 с.
4. Бойчук Л. Д., Соломенно Е.М., Бугай О.В. Екологія і охорона навколишнього середовища: Навч. посіб. — Суми: Університетська книга, 2003. — 284 с.

ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ НА УРОКАХ БІОЛОГІЇ

А. В. Рій

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Метою сучасної школи є підготовка дітей до соціуму, кожний школяр повинен отримати за час навчання знання, які будуть потрібні йому у подальшому житті. Досягнення даної мети в сьогднішній школі можливе лише за умови використання технологій здоров'язбережувальної педагогіки, які розглядаються як сукупність прийомів і методів організації освітнього процесу без шкоди для здоров'я школярів та педагогів. Здоров'язберігаючі технології навчають дітей жити без конфліктів. Навчають укріплювати, зберігати своє і цінити чуже здоров'я.

Найбільша цінність суспільства – людина, її життя та здоров'я. Здоров'я людини здебільшого залежить від неї самої, її способу життя, зрештою, від рівня культури взагалі. Здоровий спосіб життя охоплює різноманітні сфери життєдіяльності людини і реалізується через поведінку, конкретні дії, вчинки. Ефективність формування здорового способу життя вимагає активного залучення учнів до здоров'язбережувального навчального процесу, формування в них активної позиції щодо зміцнення і збереження власного здоров'я.

Здоров'язберігальні технології прищеплюють дітям принципи здорового способу життя, посилюють мотивацію до навчання. Основні завдання цих технологій: не допускати